

انسان موجودی اجتماعی است که در ابتدا، جوامع انسانی کوچک، ساده و با اهداف محدود بوده ولی با پیشرفتهای علمی به تدریج اجتماعات بزرگ‌تر و پیچیده‌تری ظاهر شدند. وجه اصلی تمایز انسان با سایر موجودات، قدرت تفکر او و استفاده‌ای است که از مغز خود در اداره زندگی می‌برد. لذا بخش مهمی از ارتباط انسانها در یک اجتماع، رابطه ذهنی آنها با هم و بهره‌گیری از افکار یکدیگر است. برقراری این رابطه و بهره‌گیری از آن را تعامل و مشاوره می‌نامیم و شانی از شئون جامعه را نمی‌توان یافت که فارغ از مشاوره و تعامل انسانها با هم باشد.

نگاه علمی انسان به پیرامون و بهره‌برداری از دستاوردهای آن، تعامل مورد اشاره را در چند جهت به نحو شگفت‌آوری متحول کرده است. اما این یک روی سکه است. روی دیگر آن ظهور محدودیتهای نهفته در هستی است که در علم تجربی با عنوان پیچیدگی مطرح شده و تا کنون چهار نوع از آن شناسائی شده است که عبارتند از: پیچیدگی در جزئیات، پیچیدگی دینامیکی، پیچیدگی مولد و پیچیدگی اجتماعی. به دلیل مواجهه با پیچیدگی‌ها و مهمتر پیچیدگی‌های در حال ظهور است که دیگر نمی‌توان به اتکای تجربه و فهم شخصی، تصمیم‌گرفت و حرکت کرد، بلکه نیازمند ظرفیتهای جدید است. توجه به همین نکته، است که بهره‌گیری از روشهای متداول مشاوره را ناکارآمد کرده و روشی از مشاوره را می‌طلبد که ظرفیت‌سازی در آن نهادینه باشد.

این مقاله بر آن است که چالشهای تعامل انسانها با یکدیگر را به کاوش نشیند. این چالشها، دشواریهای بر سر راه ایجاد ارتباطات و تعامل انسانها با یکدیگر را نشان می‌دهند. غلبه بر این دشواریها با روشهای متداول و مرسوم ممکن نیست و تئوریه‌ها و مدل‌های مناسب خود را می‌طلبد.

منتشر شده در: فصلنامه آموزشی مشاور مدیریت، شماره ۳۸، صفحه‌های ۲۰-۱۶، زمستان ۱۳۹۵